220690 - Hidayet Allah’tan, sebebi ise kullardandır.

Soru

Elimden geldiği kadarıyla fıtrat üzere kalmaya özen gösterir ve yüce Allah’a itaat etmeye çalışıyorum. Fakat “Allah'ın izni olmaksızın, hiç kimse için iman etme (imkanı) yoktur.” ve “Allah dilediğini doğru yola iletir.” ayetleri okuduğumda bana farklı vesveseler gelmektedir, ne yapmam gerekir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi: Şüphesiz hidayet ve muvaffakiyet yüce Allah’ın elindedir. Dilediğine hidayet verir, dilediğini saptırır. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Bu, Allah'ın hidayetidir. Kullarından dilediğini bu hidayete eriştirir.” En’am/88 “Allah kimi doğru yola eriştirirse o doğru yoldadır. Kimleri de sapıklığa düşürürse onlar da ziyandadırlar.” Araf/178

Müslüman her gün namazında “Bizi doğru yola ilet” demektedir. Fatiha/6

Çünkü hidayetin Allah’ın elinde olduğunu biliyor. Bununla birlikte kul, her zaman hidayet sebeplerine sarılması gerekir. Bu yolda sabır ve sebat göstermesi ve istikamet yolunda çaba göstermesi öncelikli görevidir. Yüce Allah insana akıl ve hür irade vermiştir. Şer yerine hayrı seçebildiği gibi sapıklık yerine hidayeti seçebilir. Gerçek çabayı gösterdiğinde, sebeplere sarıldığında, ve Allah’tan hidayeti talep ettiğinde yüce Allah onu doğru yola muvaffak kılar. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Böylece: 'Allah içimizden bunlara mı lütufta bulundu?' demeleri için onlardan bazısını bazısıyla denedik. Allah, şükredenleri daha iyi bilen değil mi?”Enam/53

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah bu konuda çok uzun konuşmuş ve şöyle demiştir:

“Madem ki her şey Allah’ın iradesine bağlıdır. Madem ki her şey Allah’ın elindedir bu durumda

insanın elinde ne var? Madem Allah kimin hidayete ereceği kimin sapacağını takdir etmişse bu durumda insan ne yapabilir? Diye sorulursa şu şekilde cevap verilir demiştir:

“Şüphesiz Allah, hidayete müstahak olan kişiyi hidayete erdirir. Sapıklığa müstahak olan kişiyi de saptırır. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Onlar, eğrilik yapınca Allah da kalplerini eğriltti.” Saf/5

Başka bir ayette: “Sözleşmelerini bozmaları nedeniyle, onları lanetledik ve kalplerini kaskatı kıldık. Onlar, kelimeleri konuldukları yerlerden saptırırlar. (Sık sık) Kendilerine hatırlatılan şeyden (yararlanıp) pay almayı unuttular. İçlerinden birazı dışında, onlardan sürekli ihanet görür durursun.” Maide/13

Böylece yüce Allah, insanın saptırılmasının sebebi yine insanın kendisi sebep olduğunu açıklamıştır. İnsan yüce Allah’ın kendisine neyi takdir ettiğini bilmez. Çünkü insan, kaderi ancak meydana geldikten sonra bilebilir. İnsan, kendisinin hidayete mi yoksa sapıklığa mı gideceğini daha önceden bilemez. Bununla birlikte insan sapıklık yolunu izler ve daha sonra Allah’ın kendisine bunu yazdığını söylemesi büyük bir yanlıştır. Aynı insan, hidayet yolunda gider ve Allah’ın kendisini hidayete erdirdiğini söyleyebilir.

Gerçeğe bakıldığında insanın kudret ve iradeye sahip olduğu açıkça görülecektir. Hidayet kapısı rızık kapısından daha gizli değildir. Bilindiği gibi her insana farklı bir rızık yazılmıştır. Buna rağmen her insan kendi rızkı için memleketinde veya memleketi dışında, sağda solda rızkını arar. Evinde oturarak; bana takdir edilen rızık gelecek, demiyor. Bilakis rızık için büyük çabalar sarf eder. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in açıkladığı gibi rızık amele bağlıdır.

Nasıl ki rızık yazılıdır. Aynı şekilde insanın iyi ve kötü ameli de yazılıdır. Peki neden dünya rızkı için sağa sola gidildiği ve çaba gösterildiği gibi ahiret rızkı için salih bir amel işlenmez?

Her iki konu, aynı şekilde değerlendirilir. İkisinin arasında fark yoktur.

İnsan hastalandığı zaman tedavi için dünyanın her yerinde en iyi doktoru arar ve bulur. Bununla birlikte takdir edilen ecel ne azalır ne de artar. Eceli bildiği halde nasıl olsa ecel bellidir diye evinde oturup beklemez,.. bilakis var gücüyle eliyle şifa bulacağı en uygun doktoru bulmaya çalışır.

Peki dünya işleri için gösterilen çaba gibi neden ahiret için gösterilmiyor?.

Daha önceden şunu açıklamıştık: kader gizli bir sırdır, onu bilmen imkansızdır.

Sen şu an iki yol arasındasın:

Kurtuluşa, mutluluğa ve cennete götüren bir yol.

Helaka, pişmanlığa ve cehenneme götüren bir yol.

Sen şu an iki yol arasındasın ve her iki yolu seçme imkanına sahipsin. Senin seçimini engelleyen her hangi bir engel yoktur. İster bu tarafa ister diğer tarafa gidebilirsin.

Böylece insanın hür iradesiyle hareket ettiği açıkça ortaya çıkmıştır. Dünya işleri için kendi hür iradesiyle hareket ettiği gibi ahiret işleri için de hür iradesiyle hareket etmektedir. Hatta ahiret yolu dünya yolundan daha açıktır. Çünkü ahiret yolunu yüce Allah kitabında ve peygamberler aracılığıyla açıkça belirtmiştir. Bu nedenle ahiret yolu dünya yolundan daha açık ve net görülmektedir. Bununla birlikte insan garantisi ve sonucu belli olmayan dünya işleri için daha fazla çaba gösterir fakat garantisi olan ve sonucu belli olan ahiret yolunu bırakır!. Şüphesiz ahiret, Allah'ın va'diyle sabittir ve yüce Allah sözüne asla aykırı davranmaz.

Bundan sonra şunu deriz:

Ehli sünnet ve cemaat şunu kararlaştırmışlardır: Akide ve inançlarına göre insan iradesiyle hareket eder. İstediğini konuşur. Ancak insanın irade ve seçimi, yüce Allah'ın irade ve isteğine tabidir.

Ehli sünnet vel cemaat Allah'ın dilemesi hikmetine tabi olduğuna inanırlar. Yüce Allah'ın isimlerinden biri de Hakim'dir. "Hakim" her şeye hakkıyla hükmedendir. Hem dünya hem ahiret, hem amel hem yapı açısından hakimdir. Allah hikmeti gereği dilediğine hidayet nasip eder. Hakkı isteyen ve kalbi istikamet üzere olanları hidayete erdirir. Bu durumda olmayanı da sapıtır. Şüphesiz yüce Allah her şeye kadirdir. Fakat Allah'ın hikmeti gereği sonuçların sebeplere endeksli olmasını gerektirir. (Kaza e Kader Risalesi s.14-21)

Hidayete ermek ve Cennete girişin sebebi, salih ameldir. Yüce Allah şöyle buyurdu. "Onlara, "İşte

size cennet. Yapmış olduğunuz iyi amellere karşılık o size kaldı" diye seslenilir.” Araf/43

Başka bir ayette: “Sonra zulmedenlere: "Sonsuz azabı tadın. Kazandıklarınızdan başka bir şeyle mi cezalandırılıyorsunuz?" denilir.” Yunus/52 “Öyleyse bu (azab) gününüzle karşılaşmayı unutmanıza karşılık azabı tadın. Biz de sizi gerçekten unuttuk; yaptıklarınıza karşılık ebedi azabı tadın.” Secde/14

Sonuç olarak Müslüman, adımını doğru yola koyacak, salih amel olmadan bir dakikasını kaybetmeyecek aynı zamanda rabbine tevazu içinde olacak tüm gök ve yerin mülkü onun elinde olduğunu unutmayacak. Allah’a sürekli muhtaç olduğunu ve sürekli onun muvaffakiyetine muhtaç olduğunu aklından çıkarmaması gerekir.

Yüce Allah’ın bize ve size hidayeti nasip etmesini ve bizi tüm hayırlara muvaffak etmesinin dileriz.

En iyisini Allah bilir.